

Kaj Wicklander
Rådmansgatan 4
114 25 Stockholm

Tillstånd till konservering av tapeter, montering av hängränna samt återuppsättande av grindstolpe inom byggnadsminnet Blekunge redargård på fastigheten Blekunge 1:16, Norrtälje kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutar att lämna tillstånd till konservering av tapeter, montering av hängränna samt återuppsättande av grindstolpe enligt ansökan som inkom till Länsstyrelsen den 12 februari 2025.

Tillståndet har en genomförandetid på två år från dagen för detta beslut.

Villkor

- Konservatorsarbetet avser tapeterna i norra rummet. Arbetet ska utföras i enlighet med *Alternativ III* i det åtgärdsprogram som papperskonservator Lotta Möller tagit fram, daterat 2023-10-18. Arbetet ska genomföras av konservator med dokumenterad erfarenhet av liknande konserveringsprojekt. Eventuella tillkommande arbeten ska godkännas av Länsstyrelsen innan åtgärd. Avvikelse från beslutet kräver ny prövning av Länsstyrelsen.
- Utförande konservator ska sammanställa de genomförda arbetena i en konservatorsrapport. Rapporten ska innehålla administrativa uppgifter för objektet och ärendet, en redogörelse för utförda åtgärder med kartering på ritning/bild, redovisning av vilka material som använts

inklusive tillverkare/leverantör för material med produktblad, redogörelse för kulturhistoriska, konservatorstekniska/konsthistoriska iakttagelser som framkommit under arbetet, en motivering och beskrivning av eventuella antikvariska överväganden och avsteg från beslutade åtgärder och dess påverkan på det kulturhistoriska värdet samt relevant bildmaterial före, under och efter arbetet med bildtext som anger vad bilden beskriver/visar.

- Övrigt arbete ska följa de handlingar som lämnats in i samband med ansökan. Tillkommande hängränna och rännkrokar på ladugård ska ges ett traditionellt utförande. Avvikelser från beslutet kräver ny prövning av Länsstyrelsen.
- Arbetet ska sammanställas i en enkel rapport. Rapporten ska innehålla administrativa uppgifter för objektet och ärendet, en redogörelse för utförda åtgärder, redovisning av vilka material som använts inklusive tillverkare/ leverantör för material med produktblad samt relevant bildmaterial före, under och efter arbetet med bildtext som anger vad bilden beskriver/visar. Rapporten skickas digitalt till Länsstyrelsen senast 3 månader efter avslutat arbete
- Tillståndet gäller under nu kända förutsättningar. Om nya omständigheter framkommer ska frågan överlämnas till Länsstyrelsen för ny prövning.

Beskrivning av ärendet

Blekunge redargård förklarades som byggnadsminne den 15 november 2007. För ärendet relevanta skyddsbestämmelser anger följande:

I. Byggnader

Exteriörer

Byggnaderna 1-11 (förutom 6) får inte rivas, till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras. Dörrar och fönster får inte bytas ut. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med sådana metoder och material som är lämpliga med hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värden.

Interiörer

Mangårdsbyggnaden (nr 1 på bifogad situationsplan, bilaga 1) Ingrepp får inte göras i byggnadens stomme. Byggnadens planlösning får inte förändras. Interiört får den fasta

snickeriinredningen såsom dörr- och fönsterfoder, bröstpaneler samt dörrblad och fönsterbågar inte förändras. Golv, tak och eldstäder skall bevaras. Ytskikt såsom målade golv på övervåningen skall bevaras, liksom tapeter i bottenvåningens nordvästra rum (rum 5), i salen (rum 9) samt i intilliggande rum (rum 10) på övervåningen (rumsnumrering bilaga 2). Det oinredda rummet (rum 8) på övervåningen, skall bevaras i befintligt, oinrett skick.

II. Skyddsområde

Fastigheten, motsvarande det område som har markerats på bifogad karta, får inte ytterligare bebyggas. Området skall vårdas och underhållas på ett sådant sätt att dess karaktär bevaras.

Du har i samband med bidragsansökan (dnr 65656-2024) ansökt om tillstånd till att konservera tapeterna i norra rummet, montera en hänggränna på ladugårdens norra del samt återplacera en tidigare borttagen grindstolpe.

Det storblommiga mönstret på tapeterna i norra rummet är unikt. Tillfrågade experter, såväl nationellt som internationellt, uttrycker att de aldrig tidigare sett någon liknande tapet.

Materialen, tekniken och stilen hos både tapet och blomsterbård tyder på att de kan dateras till tiden kring uppförandet av huset på platsen, alltså 1830-tal. Den bruna tapetremsan tros däremot vara ett tillägg från 1870-talet. Då inga liknande exempel påträffats är det svårt att bedöma i vilket land tapeten tillverkats, den är dock med största sannolikhet inte svensk.

Tapeten uppvisar skador i form av stora fuktfläckar, skrapmärken, revor och deformationer. Vidhäftningen är bitvis bristfällig. På flera ställen finns spikar och skruvar genom tapeten. Tapeternas yta är repade, avskavda och det återfinns mindre färgbortfall och ett antal hål och jack. På tapeternas yta återfinns fluglort och ur sprickor och revor tränger det fram fnas, smuts och frömjöl. På bårdens överkant har det kommit vita penseldrag av takfärg.

Tapeten befinner sig idag i ett relativt stabilt tillstånd. För att förbättra stabiliteten och det visuella uttrycket samt bevara tapetens estetiska värden vidtas preventiva åtgärder. Lagning in situ samt retuscheri av lagningar, ifyllnader och fuktfläckar. Eftersom tapeterna lagas på plats kommer en del dragningar och

deformationer lämnas kvar och det är möjligt att vissa revor inte kommer att gå att laga helt och hållet.

För att hindra regnvatten från att stänka upp på panel och timmerstomme monteras en hängränna på den norra delen av ladugården. Hängrännan ges ett fritt utlopp förbi gaveln mot gamla dynghögen.

En grindstolpe som nedmonterats vid ett tidigare tillfälle återuppsätts på sin ursprungliga plats.

I samband med arbetena avses även rötskadad panel på bykstugans nedre del kapas och skarvas i med ny panel cirka en meter in från södra hörnet. Väderkvarnstrappans rötskadade vangstycken byts. Plansteg av ek återanvänds. Skadad plåt på gårdslängans tak lagas lokalt med en ny plåt. Då dessa åtgärder avses utföras likt befintligt bedömer Länsstyrelsen att de är underhåll och därmed inte tillståndspliktiga.

Motivering till beslutet

Åtgärderna strider mot skyddsbestämmelserna.

Berörda tapeter har ett särskilt högt bevarandevärde. Åtgärderna bidrar till att fortsatt bevara de sköra tapeterna. Även övriga åtgärder bidrar till att underhålla och bevara byggnadsminnet på ett varsamt sätt.

Det finns således särskilda skäl att lämna tillstånd till åtgärderna.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 3 kap. 14 § kulturmiljölagen (1988:950) (KML) får Länsstyrelsen om det finns särskilda skäl lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsbestämmelserna.

Information

- Sökanden svarar själv för att alla inblandade i arbetet tar del av villkoren i beslutet.
- Detta beslut innebär endast tillstånd enligt 3 kap. KML. Krävs tillstånd enligt någon annan lag, till exempel plan- och bygglagen, ska detta sökas särskilt.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga 1 med överklagandehänvisning.

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av antikvarien Magnus Rönn. I den slutliga handläggningen har också antikvarien Heléne Hyrefelt Dahlström medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Kopia till

Riksantikvarieämbetet
Stockholms läns museum
Byggnadsnämnden i Norrtälje kommun

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande bifogar du kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 7729-2025.